

Άντρη Παναγίδου . Έλενα Γεννάρη . Κωνσταντίνα Χατζηκώστα . Κωνσταντίνος Μάρκου

ΑΡΗ 311.1 . Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική & Σύγχρονοι Προβληματισμοί

Αποτύπωση μιας παραδοσιακής οικοδομής . Συνήρηση . Επέμβαση

Χωροθέτηση κτίσματος στο χωριό

A. Τοπογραφική ανάλυση τεμαχίου

Η οικοδομή που επιλέχθηκε χωροθετείται δυτικά στην περιφέρεια του χωριού. Το υπό εξέταση τεμάχιο περιβάλλεται από άλλα ιδιωτικά τεμάχια στις τρεις του πλευρές ενώ δυτικά του βρίσκεται ένα κενό τεμάχιο. Δυτικά του τεμαχίου υπάρχει ακόμη και ένας χωματόδρομος που λειτουργεί ως πέρασμα στις κατοικίες. Ο χωματόδρομος στην άλλη κατεύθυνση οδηγεί σε ένα από τα πλατώματα του χωριού στο οποίο υπάρχει χώρος στάθμευσης, χώρος πρασίνου, εργαστήριο χειροτεχνίας και η ταβέρνα του χωριού. Το τεμάχιο δεν περιβάλλεται σήμερα από μαντρότοιχο στα δυτικά και δεν εντοπίζηκαν ίχνη ύπαρξης του στο παρελθόν. Έτσι τα όρια του κτίσματος δεν είναι σαφή.

B. Τυπολογική – Μορφολογική ανάλυση

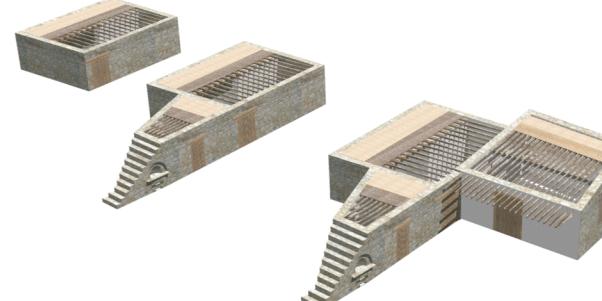
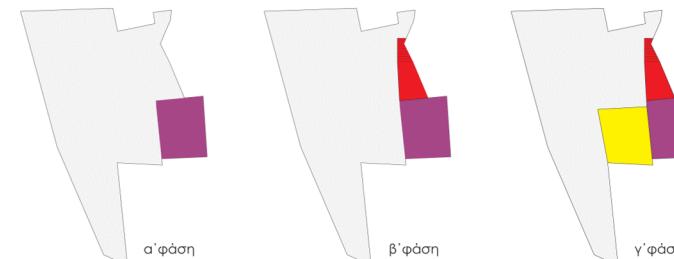
Η είσοδος στο τεμάχιο γίνεται κυρίως μέσω του ξωποριού που οδηγεί στην αυλή και στη συνέχεια στους επιμέρους κλειστούς χώρους (δωμάτια). Η οικοδομή αποτελείται από τρία επιμέρους δωμάτια που σχηματίζουν ένα (ΙΓ) σε κάτωφ. Τα κτίσματα φαίνεται ότι ανήκουν χρονολογικά σε τρεις φάσεις. Οι τρεις αυτοί χώροι που απαρτίζουν το κτίσμα δεν επικοινωνούν εσωτερικά μεταξύ τους. Η κύρια διακίνηση γίνεται μέσω της αυλής, η οποία αποτελεί τον πυρήνα της οικοδομής.

Στην πρώτη φάση, την παλαιότερη, ανήκει το δίχωρο το οποίο στεγάζεται από μια ξυλονεφρά που στηρίζεται εν μέρη σε ένα πέτρινο τοίχο που βρίσκεται στο μέσο του δωματίου. Ο εν λόγω πέτρινος τοίχος σε συνδυασμό με μια πρόχειρη, ελαφριά τοιχοποιία από ξύλινα στοιχεία δημιουργούν έναν επιπλέον χώρο στη γωνία δεξιά της εισόδου. Πιθανότατα ο χώρος αυτός να λειτουργούσε ως βιοθητικός. Ο χώρος αυτός στεγαζόταν με δώμα και είχε ανεγερθεί με τη χρήση μορίων, κλαδιών και χώματος. Η είσοδος στο χώρο γίνεται μέσω ανοίγματος στη δυτική όψη. Δεν υπάρχουν άλλα ανοίγματα πέραν αυτού της εισόδου. Στο εσωτερικό του χωριού, κτίζεται επιπλέον γνωιακό τζάκι που βρίσκεται απέναντι από την είσοδο.

Στη δεύτερη φάση, στη βόρεια όψη του προϋπάρχοντος διχώρου, προστίθεται ένα μακρυνάρι. Η οροφή του μακρυναρίου είναι δώμα και ακολουθεί τον ίδιο τρόπο κατασκευής με το προϋπάρχον διχώρο. Στο μακρυνάρι κτίζεται σκάλα που οδηγεί στο δώμα. Η είσοδος στον χώρο γίνεται επίσης μέσω ανοίγματος στη δυτική όψη ενώ και πάλι δεν υπάρχουν άλλα ανοίγματα πέραν της εισόδου. Επιπλέον, κάτω από τη σκάλα κτίζεται και φουρνί εξυπηρετώντας τις ανάγκες της κατοικίας.

Στην τρίτη φάση, την τελευταία, στην δυτική όψη του αρχικού διχώρου προστίθεται ένα δίχωρο, το οποίο γεμφρώνεται με σιδηρονεφρά η οποία στηρίζεται στη μία πλευρά με μεταλλικό υποστύλωμα, πιθανότατα μεταγενέστερη προσθήκη. Η οροφή του διχώρου είναι μονοκλινής με μεγάλη προεξοχή στην όψη προς την αυλή δημιουργώντας ένα είδος ηλιακού. Η στέγαση είναι κατασκευασμένη από μορίες, καλάμια και κεραμίδι. Η είσοδος στο χώρο γίνεται από άνοιγμα στη βόρεια όψη. Σε αντίθεση με τα προγενέστερα κτίσματα ο χώρος αυτός είναι πιο εξωστρεφής καθώς υπάρχει άνοιγμα στη δυτική του όψη.

Φάσεις ανέγερσης

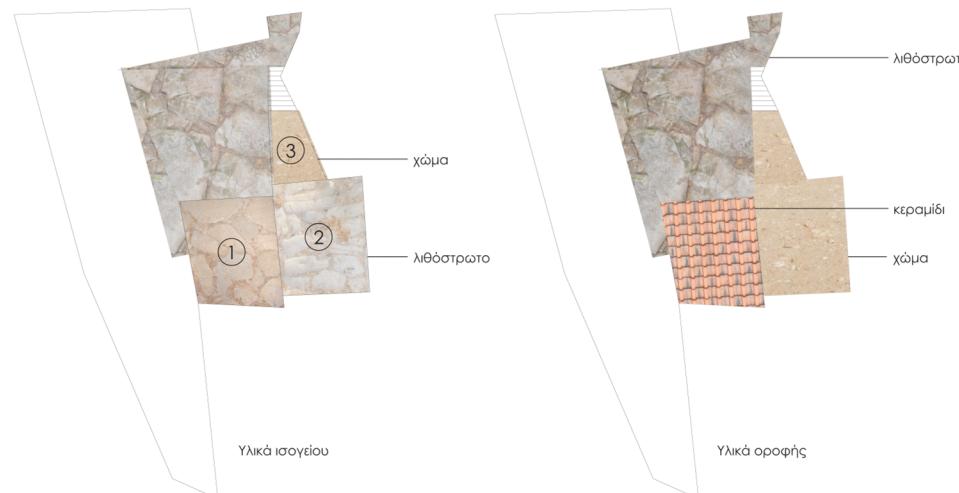

Ανάλυση υλικών περιοχής

- Πλακόστρωτο
- Λιθόστρωτο
- Ταιμέντο
- Χώμα

Ανάλυση υλικών τεμαχίου υπό μελέτη

1.

2.

3.

Επιμέρους μορφολογικά χαρακτηριστικά

Παραδοσιακό φουρνί στον χώρο της αυλής του κτισμάτος

Παραδοσιακό τζάκι στο εσωτερικό του κτισμάτος

Παράθυρο με διακόσμηση σιδεριάς

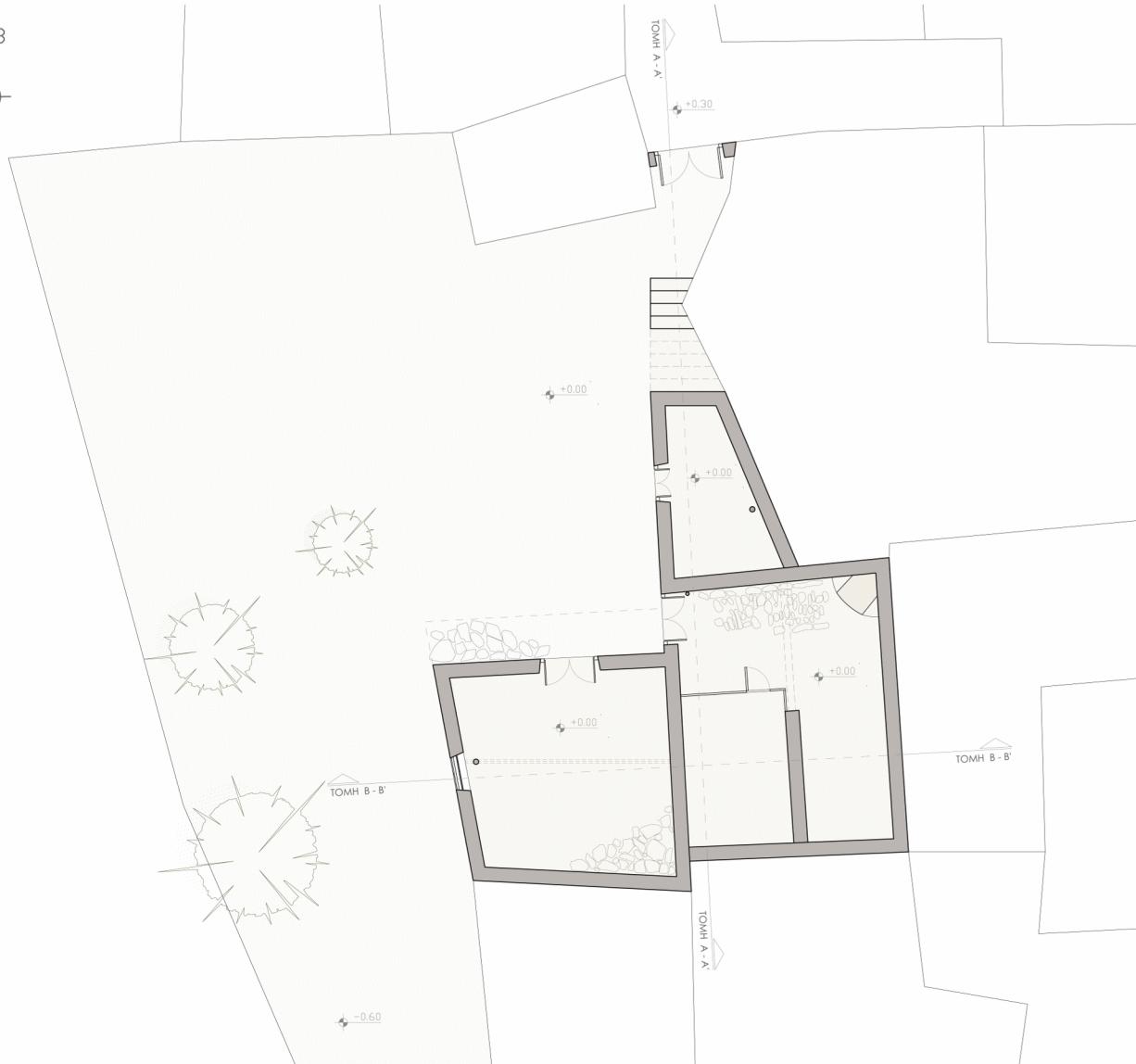

Ξύλινη σανιδωτή θύρα

Γ. Μορφολογία

Τα κτίσματα χαρακτηρίζονται από μικρό αριθμό ορθογώνιων ανοιγμάτων, κυρίως θυρών εισόδου. Συγκριμένα, στο συγκρότημα υφίστανται τρεις θύρες εισόδου, μια σε κάθε δωμάτιο και ένα μικρό παράθυρο στο νεότερο κτίσμα. Τα κουφώματα έχουν ορθογώνια και κάθετη μορφή και φέρουν σανιδωτά φύλλα.

B

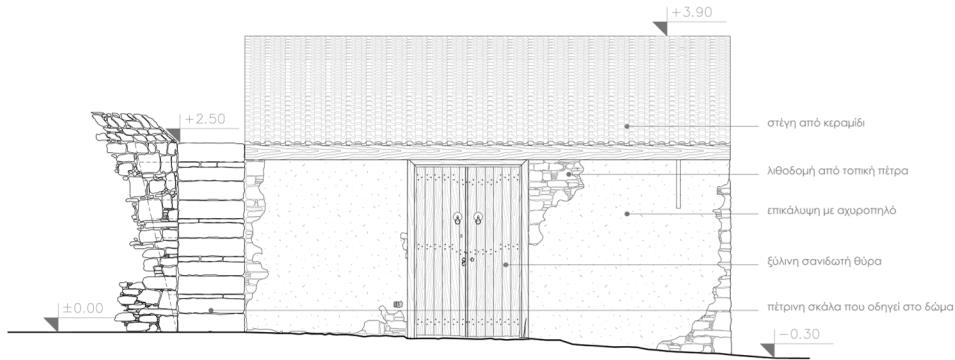

Κάτοψη υφιστάμενης οικοδομής Κλ.1:100

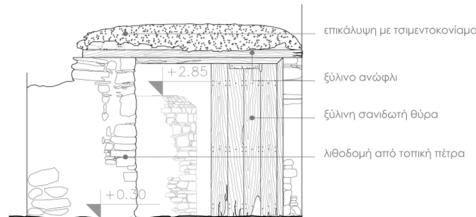

Εσωτερικό διχώρου 1ης φάσης

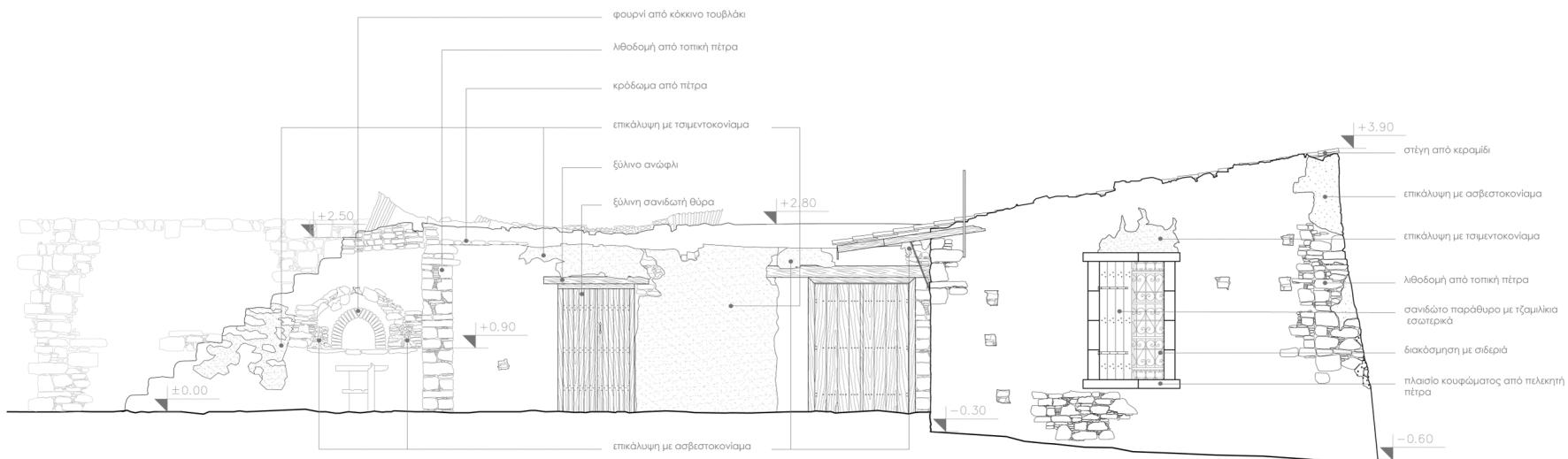
Η οικοδομή βρίσκεται σήμερα σε σχετικά κακή κατάσταση λόγω κυρίως των φθορών και μερικών αλλοιώσεων που έχει υποστεί. Τόσο η ανθρώπινη παρέμβαση, όσο και οι καιρικές συνθήκες με το τέρασμα του χρόνου έχουν συμβάλει σε μια σχετική αλλοίωση του παραδοσιακού χαρακτήρα της οικοδομής.

Βόρεια όψη Κλ.1:50

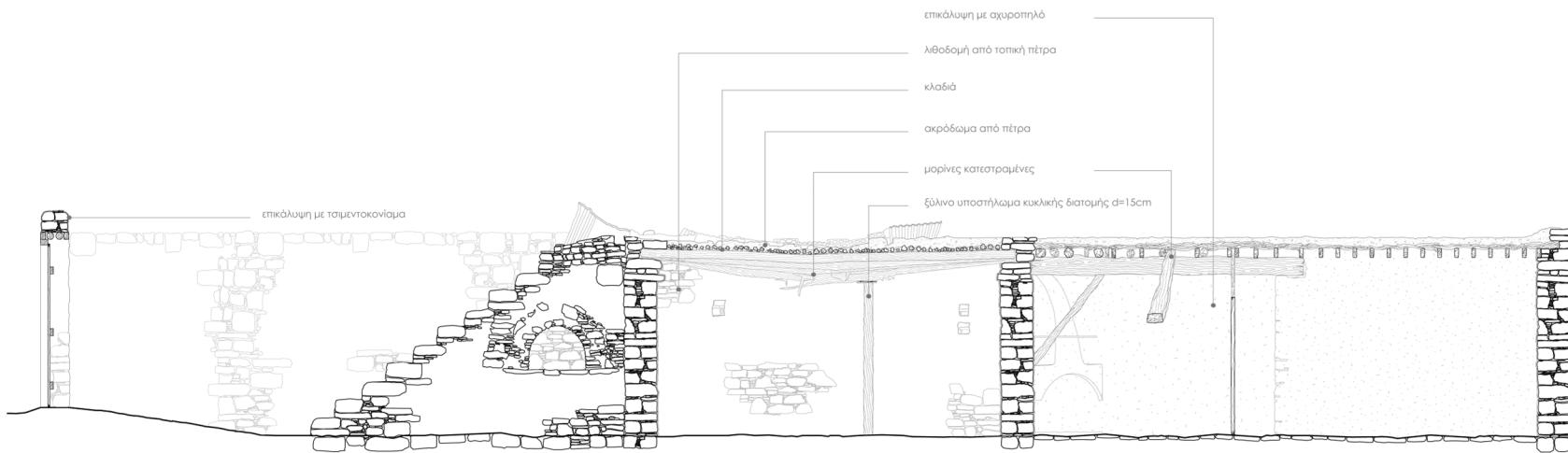

Βόρεια όψη / Ξωπόρτι Κλ.1:50

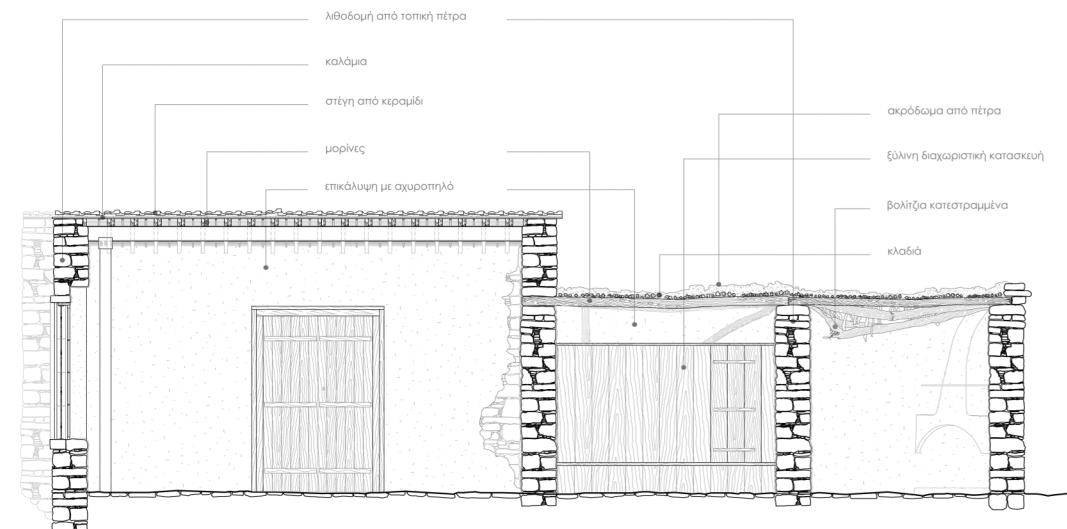

Δυτική όψη Κλ.1:50

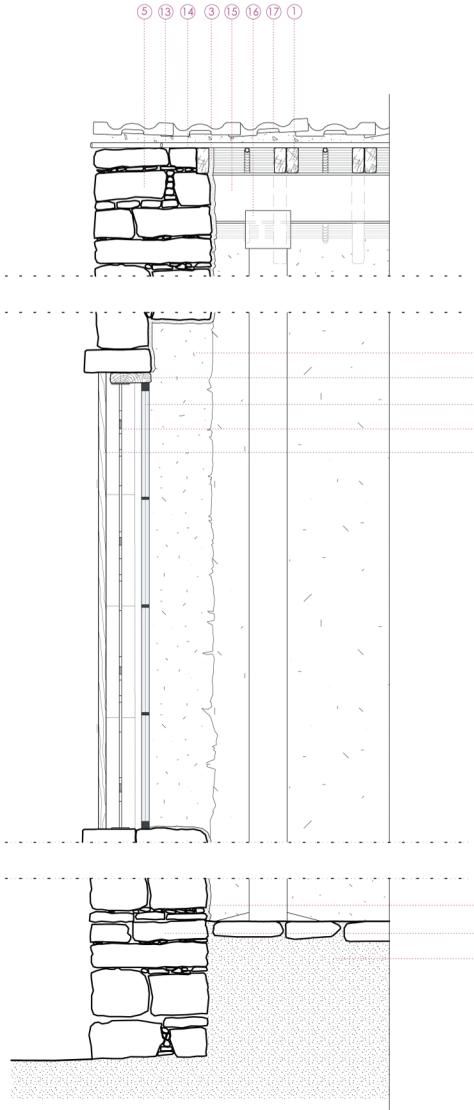
Τομή A-A' Κλ.1:50

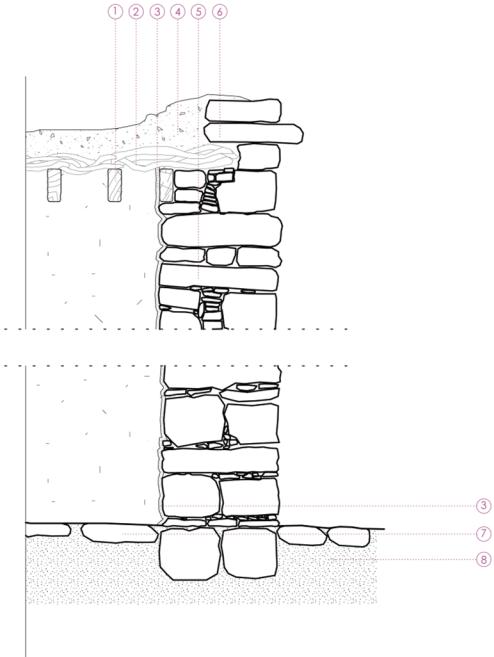
Τομή B-B' Κλ.1:50

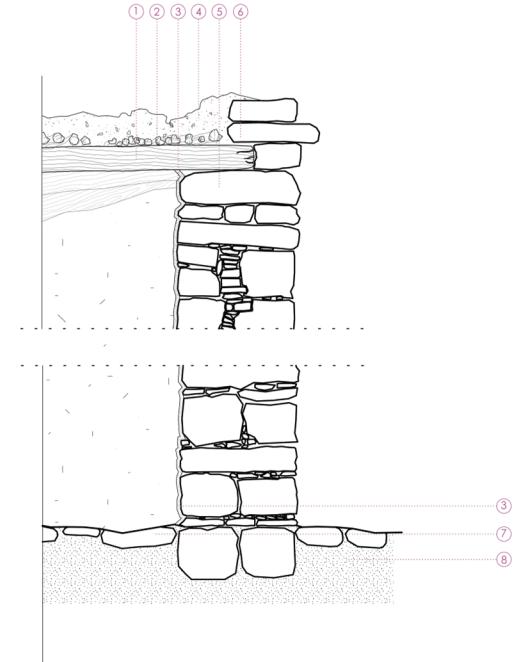
Λεπτομέρεια τελειώματος ηλιακού

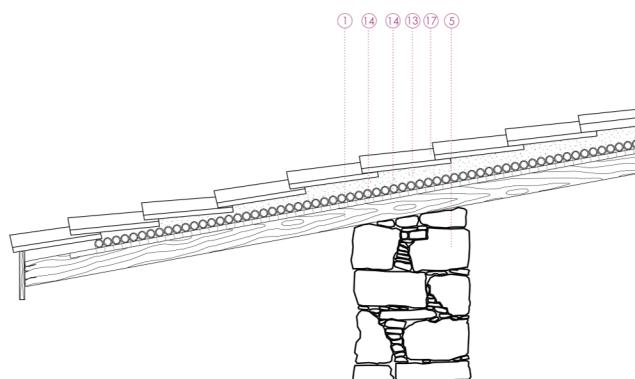
Λεπτομέρεια υφιστάμενου πατώματος, στέγης και κουφώματος Κλ. 1:15

Λεπτομέρεια υφιστάμενου πατώματος και δώματος Κλ. 1:15

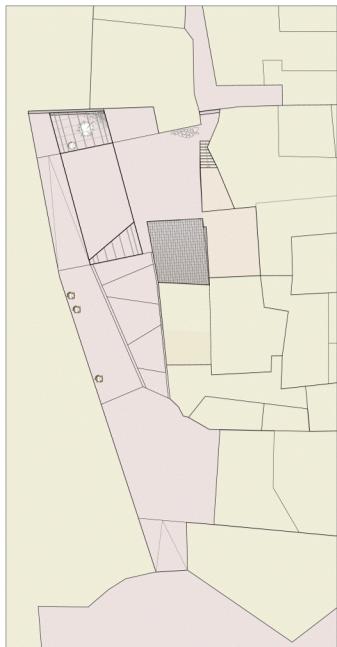
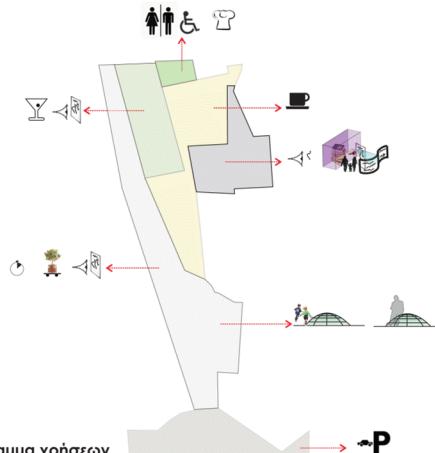
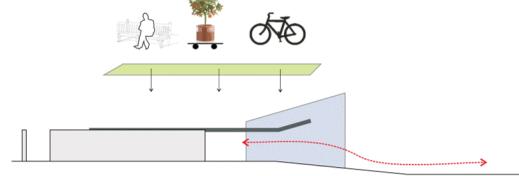
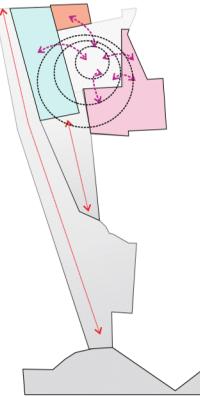

Λεπτομέρεια υφιστάμενου πατώματος και δώματος Κλ. 1:15

Λεπτομέρεια υφιστάμενης στέγης Κλ. 1:15

1. Μορίνα διαστομής 6 x 12cm
2. Ξύλινα κλαδιά
3. Επίχρισμα τοιχοποίιας (Αχυρωπηλός)
4. Χόμα
5. Λιθινη τοιχοποίια (Ασβεστόλιθος)
6. Κρόδωμα (Ασβεστολιθικές πλάκες)
7. Λιθινο πάτωμα (Ασβεστολιθικές πλάκες)
8. Συμπιεσμένο χόμα
9. Ξύλινη διαστομή τζαμιλικιού 5 x 30cm
10. Γυαλί με μεταλλική κάσα 5 x 5cm
11. Σιδεριά
12. Εξωτερικό σανιδωτό φύλλο
13. Λάσπη
14. Καλάμια
- 15.Μεταλλική δοκός διαστομής IPE 200
16. Μεταλλική θήκη για υποστήλωμα διαστομής d=15cm
17. Κεραμίδι

Διάγραμμα δημόσιων - ιδιωτικών χώρων

Δημόσιοι χώροι
Ιδιωτικοί χώροι

Διάγραμμα ανοιχτών - κλειστών - ημιυπαίθριων χώρων

Κλειστοί χώροι
Ημιυπαίθριοι χώροι
Ανοιχτοί χώροι

Ανάλυση πρότασης

Κύριος στόχος της επέμβασης στο υφιστάμενο κτίσμα είναι η σύνδεσή του με την πλατεία του χωριού νότια σε αυτό και της δημιουργίας ενός δημόσιου χώρου, ο οποίος θα λειτουργεί ως πόλος έλξης της περιοχής και θα τροφοδοτείται από τις γύρω υποδομές, δημιουργώντας ένα δίκτυο χρήσεων όπως είναι ο χώρος της πλατείας και ο χώρος στάθμευσης.

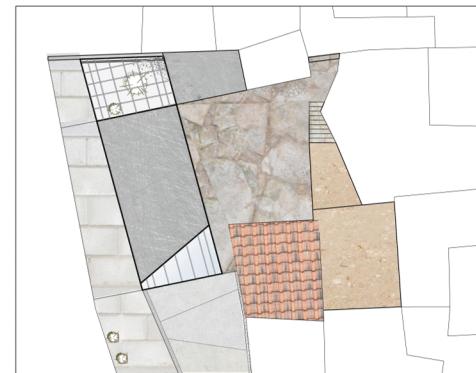
Η υπό αναφορά πρόταση, στηρίζεται στη δημιουργία ενός νέου «Γ», με ημιυπαίθριους κυρίως χώρους, το οποίο θα δημιουργεί διάλογο με το υφιστάμενο κτίσμα με παρόμια διάταξη, ενισχύοντας την σημασία της αυλής μέσω της διατήρησης εξωτερικής επικοινωνίας με τους επιμέρους χώρους. Η αυλή ενισχύεται ακόμη και από τις διάφορες χρήσεις που δινονται στους χώρους του υφιστάμενου κτίσματος αλλά και των νέων σύγχρονων κατασκευών. Οι νέες προσθήκες αποτελούνται από κατακόρυφα επίπεδα που στηρίζονται στέγαστρο το οποίο δεν είναι ενιαίο αλλά διαφοροποιείται είτε μέσω των υλικών είτε μέσω της μορφολογίας του. Το στέγαστρο στην όψη που σηματοδοτεί την είσοδο σχεδιάζεται με κλίση, καλώντας έτσι τον επισκέπτη και δημιουργεί παράλληλα διάλογο με την μονοκλινή στέγη του υφιστάμενου διχώρου. Η οροφή στην άλλη κατεύθυνση δεν πληρώνεται και η σχάρα είναι εμφανής, επιτυγχάνοντας έτσι περισσότερη διαφάνεια, με αποτέλεσμα το «Γ» να μην φαίνεται τόσο ενιαίο. Επιπλέον, χαρακτηρίζεται και από κατασκευαστική ειλικρίνεια όπως και οι παραδοσιακές. Κύρια χρήση της σχάρας είναι η αναρρίχηση κληματαριάς. Σημαντικό στοιχείο της αύνθεσης αποτελεί η σύγχρονη διαμόρφωση του ιωαντρότοιχου με προεξόχες και εσοχές με χρηστικές προεκτάσεις, προσδίδοντας δυναμικότητα στον πεζόδρομο που δημιουργείται στη θέση του χωματόδρομου. Ο ιωαντρότοιχος αυτός οριοθετεί επίσης και το χώρο του τεμαχίου.

Τα υφιστάμενα και νέα κτίρια του τεμαχίου θα αποτελούν ως σύνολο ένα πολυλειτουργικό, πολιποτικό κέντρο. Η επέμβαση σαν χώρος τεμαχίζεται σε δύο τμήματα, στον χώρο του σκέπαστρου που λειτουργεί ως ημιυπαίθρια καφετέρια και μπαράκι και στους βοηθητικούς χώρους που περιλαμβάνουν χώρους υγιεινής και παρασκευαστήριο. Ο χώρος της αυλής μετατρέπεται σε προέκταση της καφετέριας. Όσον αφορά τα μακρινάρι ήρεμα του κτίσματος, μετατρέπεται σε χώρο υποδοχής και ενημέρωσης. Το διπλανό δίχωρο αποκτά λόγω του πέτρινου τοίχου που χωρίζει τον χώρο, δύο χρήσεις: έκθεσης και καθησικού χώρου. Το μεταγενέστερο δίχωρο, λόγω του φυσικού φωτισμού που προσφέρει αλλά και του ύψους που διαθέτει, μετατρέπεται σε βιβλιοθήκη και αναγνωστήριο. Σ' αυτό προστίθεται μεταλλική κατασκευή με ράφια σαν σκαλωσιά ώστε να παραμένει εμφανής η τοιχοποιία. Γενικότερα, οι διαχωρίζονται οι νέες προσθήκες από τις παραδοσιακές, δηλώνοντας την εποχή τους.

Ο χώματόδρομος, μέσα από τη χρήση σύγχρονων υλικών μετατρέπεται σε πέρασμα στο οποίο τοποθετείται εφήμερη φύτευση, προσφέροντας στο χώρο την υποδομή για να φιλοξενεί περιστασιακά και άλλη χρήση (π.χ έκθεση). Στο χώρο αυτό, σχεδιάζονται και τεχνητοί ώδοι οι οποίοι δημιουργούν χώρο εκτόνωσης και έρμηνεύονται διαφορετικά από τον κάθε χρήστη.

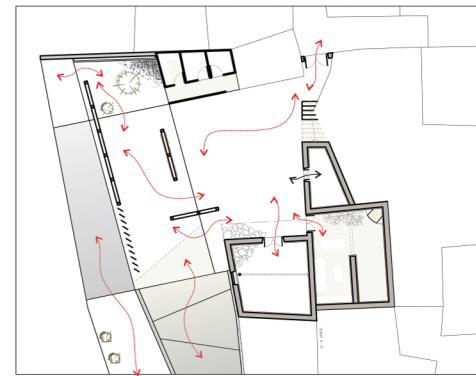
Τα νέα υλικά που χρησιμοποιούνται στην επέμβαση είναι κυρίως μέταλλο στο σκέπαστρο και στα επίπεδα που το στηρίζουν καθώς και plexyglass στο σημείο που δημιουργείται η κλίση της οροφής. Στους βοηθητικούς χώρους γίνεται επίσης χρήση μετάλλου. Στον χώρο του περάσματος από την πλατεία χρησιμοποιούνται block ταμέντου για να διαφοροποιηθεί από το χώρο της ημιυπαίθριας καφετέριας και της εισόδου σε αυτή, όπου γίνεται χρήση τριφτού τσιμέντου. Εντούτοις, γίνεται διαχωρισμός του με αρμό περιμετρικά του νεότερου κτίσματος.

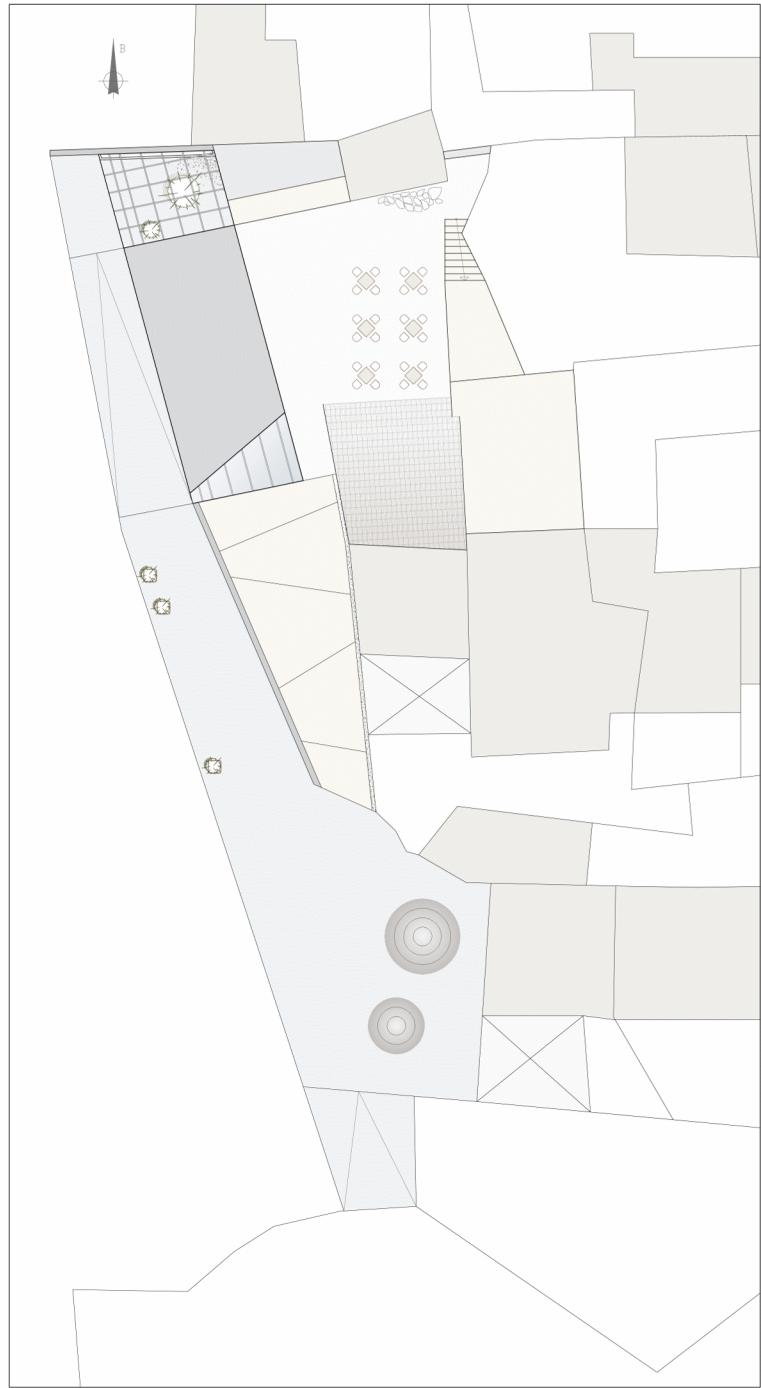
Διάγραμμα υλικών οροφής

Διάγραμμα υλικών ισογείου

Διάγραμμα προτεινόμενων κινήσεων

Κάτωψη προτεινόμενης οικοδομής Κλ.1:200

Η γεφύρωση του δικώρου δίπλα από το μακρυνάρι επιτυγχάνεται με δύο τρόπους. Μέσω ξυλονεφράς και πέτρινης τοιχοποίιας πάνω στην οποία εδράζεται η ξυλονεφρά. Επιπλέον στο ένα μέρος της οροφής γίνεται χρήση μορίων για την κατασκευή της ενώ στο υπόλοιπο χρήση βολιτζών. Μερική κατάρρευση κυρίως των βολιτζών παρατηρείται επίσης και σε αυτό το χώρο.

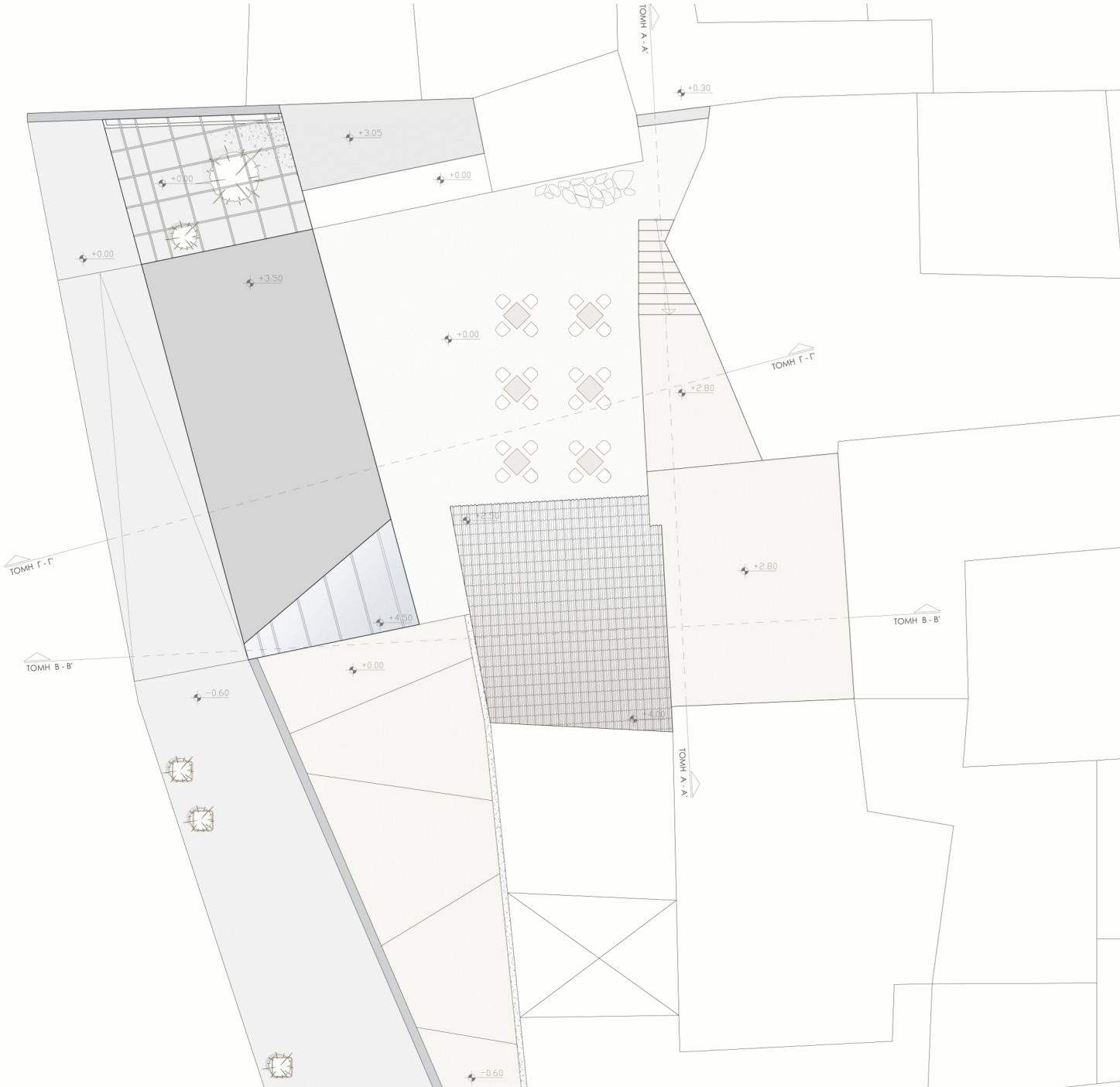
Στο χώρο αυτό βρέθηκε και μια ξύλινη διαχωριστική κατασκευή που πιθανόν να είναι μεταγενέστερη προσθήκη και για λόγους διατήρησης του αυθεντικού χαρακτήρα του κτισμάτος θεωρήθηκε απαραίτητη η αφαίρεσή του.

Ένα άλλο παραδοσιακό στοιχείο που βρέθηκε στο χώρο και χαρακτηρίζει γενικότερα τις κατοικίες του χωριού είναι το γωνιακό τζάκι, το οποίο και διατηρείται.

- 0.1 Γραφείο Ενημέρωσης
- 0.2 Καθιστικό
- 0.3 Εκθεσιακός Χώρος
- 0.4 Βιβλιοθήκη
- 0.5 Καφετέρια / Μπαρ
- 0.6 Παρασκευαστήριο
- 0.7 Χώροι Υγιεινής

Κάτωφη Ισογείου Κλ.1:100

- 0.1 Γραφείο Ενημέρωσης
- 0.2 Καθιστικό
- 0.3 Εκθεσιακός Χώρος
- 0.4 Βιβλιοθήκη
- 0.5 Καφετέρια / Μπαρ
- 0.6 Παρασκευαστήριο
- 0.7 Χώροι Υγιεινής

Κάτωφη οροφής Κλ.1:100